

Liikenne- ja viestintävirasto
Viite: diaarinumero: 105/960/2018

Lausunto huomattavan markkinavoiman (HMV) päättöluonnoksesta ja sitoumuspäättöluonnoksesta televisio- ja radiolähetyspalveluiden markkinoilla

Medialiitto lausuu otsikkoasian luonnoksista kunnioittaen seuraavaa. Medialiitto on lausunut televisio- ja radiolähetyspalveluiden huomattavan markkinavoiman päättöluonnoksesta myös 16.10.2020.

Pääviestit

- Medialiitto uudistaa lausunnossa 16.10.2020 esittämänsä näkemyksen hinnoitteluvollisuuden asettamisesta Digitalle. Digita on markkinoilla ainoa toimija, joka voi tarjota valtakunnallisia television ja radion lähetyspalveluita. Ilman tehokasta ennakkosääntelyä Digita voi asettaa tv- ja radiolähetyspalveluiden hinnat yli kilpailullisten markkinoiden hintatason. Liian korkeiden hintojen johdosta tv- ja radiotoimintaa harjoittavat yritykset voivat joutua rajoittamaan niiden ohjelmatarjontaa, kanavien lukumäärää tai kanavien väestöpeiton laajuutta. Korkeat lähetyskustannukset vaikuttavat tv- ja radioyritysten taloudelliseen kannattavuuteen ja niillä on olennainen yhteiskunnallinen vaikutus sananvapauteen erityisesti, jos seurauksena on kotimaisen mediatarjonnan moninaisuuden supistuminen ja laadun heikkeneminen.
- Medialiitto katsoo, etteivät Digitan hakemat sitoumukset hintojen kohtuullisuudesta ole riittäviä. Niiden rinnalle HMV-päätöksessä tulee asettaa lisävelvoitteita. Kannatamme HMV-päättöluonnoksessa esitettyä kustannussuuntautunutta hinnoittelua radion antennikapasiteetin vuokrauksessa sekä radiolähetyspalveluissa. Medialiitto on aikaisemmassa lausunnossaan esittänyt enimmäishinnan asettamista ja jos sitä ei toteuteta, on Digita vähintäänkin sitoutettava tai velvoitettava esittämään eritelty ja riittävän yksityiskohtainen hinnasto. Muussa tapauksessa kustannussuuntautuneen hinnoittelun toteutumisen arviointi on käytännössä mahdotonta.

- Toimivien markkinoiden turvaaminen edellyttää, että Digitan sitoutumisehdotukseen sisältyvät epäkohdat korjataan. Ilman korjauksia sitoumusmenettely ei voi korvata sitovaa HMV-päätöstä.

HMV – päätösluonnos

HMV-sääntelyn tarkoituksena on turvata toimivat markkinat tilanteessa, joissa toimivat markkinat eivät markkinaehtoisesti muuten toteutuisi. Viraston mukaan Digitalla on edelleen HMV-asema tv- ja radiolähetyspalveluiden markkinoilla.

Virasto voi asettaa HMV-yritykselle velvollisuuden noudattaa käyttöoikeuden luovutuksen hinnoittelussa kustannussuuntautunutta hinnoittelua. Viestintäpalvelulain mukaan kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tehokkaan toimijan kustannukset säännellyn tuotteen tai palvelun tuottamisesta. Lain perustelut antavat Virastolle harkintavaltaa sen suhteen mitkä kustannukset ovat kohtuullisia sisällyttää hintaan, millä tavalla kustannukset määritellään ja toiminnan tehokkuus huomioidaan säännellyn tuotteen tai palvelun kohdalla.

Kustannussuuntautuneen hinnoittelun toimivuus edellyttää, että taustalla on laaja, riittävän yksityiskohtainen ja eritelty hinnasto, läpinäkyvä sekä vertailtavissa oleva informaatio Digitan kustannuksista. Viraston ja tv- ja radio-ohjelmistotoimijoiden on voitava arvioida kustannussuuntautuneen hinnoittelun toteutumista vertaamalla Digitan kustannuksia muiden tuottamiin lähetyspalveluihin. Kustannussuuntautuneen hinnoittelun tulee perustua tähän laajan, yksilöityyn, avoimeen ja vertailtavissa olevaan informaatioon eikä sen osalta saa luottaa yksinomaan Digitan soveltamiin kustannuslaskentaperiaatteisiin.

Sitoumuspäätösluonnos

HMV-asemasta huolimatta Virastolla on mahdollisuus hyväksyä sääntelyn kohteena olevan toimijan omaehtoinen sitoumus HMV-päätöksen korvaavaksi tai sitä täydentäväksi päätökseksi.

Sitoumusmenettely ei saa kuitenkaan missään tilanteessa vesittää HMV-menettelyn tavoittelemia toimivia markkinoita vaan sitoumusten on oltava linjassa Viraston asettaman HMV-päätöksen kanssa.

Päätösluonnoksen mukaan Virasto määrää Digitan 13.10.2021 päivätyn hakemuksen mukaiset sitoumukset tv- ja radiolähetyspalveluiden tukkimarkkinoilla sitoviksi.

Medialiitto katsoo, ettei Digitan sitoumusluonnos turvaa HMV-päätöksen edellyttämiä toimivia markkinoita ja siten se on hyväksyttävissä vain, epäkohdat korjataan.

Yleisellä tasolla on tärkeää, että sitoumusehdotusta tarkastellaan kunkin kohdan osalta erikseen ja sen mukaisesti olisiko Virasto itse voinut päätyä HMOV-päätöksessä samaan lopputulokseen. Samoin pidetään tärkeänä, että Digita koskeva HMOV-menettely on linjassa muiden Suomessa annettujen HMOV-päätösten kanssa koskien kustannussuuntautunutta hinnoittelua.

Digita hinnoittelua ja kustannuslaskentajärjestelmää koskeviin sitoumusehdotuksiin viittaamme edellisessä luvussa esittämiimme näkemyksiin kustannussuuntautuneen hinnoitteluvuorituksen asettamisesta HMOV-päätöksessä sekä kustannussuuntautuneen hinnoitteluvuorituksen arvioimisesta riittävän laajan, avoimen, yksityiskohtaisen ja vertailtavissa olevan informaation perusteella. Digita hinnoittelua tulee myös arvioida säännöllisesti, jotta on mahdollista varmistua, että siinä päästään lähelle kilpailujen markkinoiden hintatasoa.

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Riikka Tähtivuori
johtaja, elinkeinopolitiikka

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömmme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto. Yhdessä edustamme noin 600:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Jäsenyritykset työllistävät Suomessa suoraan noin 20 000 henkilöä, ja liiton edustamien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto on noin 3,1 miljardia euroa.